

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

«KELISHILDI»
Oliy va o'рта maxsus ta'lim
vazirligi

«___» _____ 2021 y.

«TASDIQLAYMAN»
TDIU rektori
K.A.Sharipov

«___» _____ 2021 y.

**5230100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim
yo'nalishi negizidagi:**

5A230602 – Korporativ moliya va qimmatli qog'ozlar bozori (sohalar
bo'yicha)

**magistratuta mutaxassisligiga kiruvchilar
uchun maxsus (ixtisoslik) fanlaridan**

D A S T U R

Toshkent - 2021 yil

Annotatsiya

Dastur 5A230602 – “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar bozori (sohalar bo‘yicha)” magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun 5230600 – “Moliya” ta'lim yo‘nalishining amaldagi o‘quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan.

TUZUVChILAR:

X. Xudoyqulov -TDIU, “Moliya” kafedrası mudiri, PhD., dosent

D. Gofurov – TDIU, “Moliya” kafedrası dosenti, PhD

Dastur Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Kengashi majlisining 2021 yil 30 iyundagi 13-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

KIRISH

5A230602 – “Korporativ moliya va qimmatli qog’ozlar bozori (sohalar bo’yicha)” mutaxassisligi bo’yicha magistraturaga kirish sinovlari Dasturi O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393-son qarori bilan tasdiqlangan “Oliy ta’lim muassasalarining magistraturasiga qabul qilish tartibi to’g’risida Nizom” hamda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2015 yil 2 martdagi 36-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Magistratura to’g’risida”gi Nizomga asosan ishlab chiqilgan. Dastur “Korporativ moliya” va “Moliya bozori” fanlari asosida tuzilgan hamda ushbu mutaxassislikka kiruvchilar mazkur fanlardan etarlicha bilim va ko’nikmalarga ega bo’lishi lozim.

Dasturning maqsadi – O‘zbekistonda jamiyatni demokratlashtirish va iqtisodiyotni bozor tamoyillari asosida isloh qilish sharoitida korporativ moliya va qimmatli qog’ozlar bozori nazariy hamda amaliy asoslarini klassik va zamondosh iqtisodchilar qarashlariga tayangan xolda o’rganishdan iborat.

Dasturning vazifasi – quyidagilarni o’rgatishdan iborat: moliyaning mazmuni, moliyaviy munosabatlarning iqtisodiy taraqqiyotdagi roli, korporativ moliyaning mazmuni, tashkil etilishi, xususiyatlari va amal qilishi, qimmatli qog’ozlar bozorining milliy va jahon iqtisodiyotidagi roli, faoliyat yo’nalishlari, moliya bozori institutlarining moliya tizimidagi roli va amal qilish mexanizmlari.

Korporativ moliyaning iqtisodiy mazmuni va tashkil etilishi

Jamiyat ravojlanishida «Korporativ moliya» fanining ahamiyati. «Korporativ moliya» fanining vazifalari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalashning hozirgi bosqichida fan rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. «Korporativ moliya» fanining boshqa iqtisodiy o'quv fanlari bilan o'zaro bog'liqliligi. Korporativ moliyaning mohiyati va tamoyillari, iqtisodiyotni modernizatsiyalashda ularning roli. O'z-o'zini tartiblashtirish tamoyilining, o'z-o'zini qoplash va o'z-o'zini moliyalashtirish tamoyilining, xususiy va qarzga olgan aylanma vositalarni shakllantirish manbalarini ajratish tamoyilining, moliyaviy zahira mavjud tamoyilining o'ziga xos xususiyatlari. Turli mulkchilik shaklidagi xo'jalik yurituvchi sub'ektlar moliyasini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarni mulkchilik shakliga qarab tasniflash. Xorijiy korporativ tuzilmalarning moliyasi. Korporatsiyalarning moliyaviy siyosati.

Korporativ tuzilmalarda moliyaviy boshqaruv

Korporativ tuzilmalarda boshqaruv tuzilmasi. Korporativ boshqaruv modellari va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Korporativ boshqaruvda manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish masalalari. Korporativ boshqaruvda moliyaviy boshqaruv masalalari va unda moliyaviy menejning roli.

Moliyaviy samaradorlikni ta'minlash moliyaviy menejning bosh vazifasi. Moliyaviy menejer – bu biznes egasining agenti bo'lib, u mulkdor manfaatlari uchun faoliyat yuritishi lozim. Umumiy strategik maqsadlarga erishish uchun moliyaviy menejning boshqa tashkiliy bo'linmalar bilan hamkorligi.

Moliyaviy menejerlik faoliyatining foydani maksimallashtirish, aksiya kursini va biznes qiymatini maksimallashtirish, aksiyaga to'g'ri keladigan foyda va dividend darajasini oshirish, shuningdek xo'jalik sub'ekti raqobatbardoshligi va moliyaviy barqarorligini oshirishdagi o'rni. Moliyaviy menejning moliyaviy resurslarni shakllantirish, taqsimlash va ulardan foydalanish jarayonini boshqarishdagi ahamiyatli jihatlari. Korporativ moliyaviy boshqaruvning asosiy maqsadi va vazifalari.

Moliyaviy bozorda korporasiya

Moliya bozorining faoliyat xususiyatlari va yo'nalishlari. Moliya bozorining korporativ tuzilmalar faoliyatidagi ahamiyati va o'zaro faoliyat uyg'unligi. Mumtoz moliyaviy investitsiyalashning asosiy modellari. Moliyaviy bozorda korporasiyaning roli. Moliyaviy bozorda korporativ qimmatli qog'ozlarning qiymatini belgilovchi omillar. Moliyaviy bozor davlat tomonidan tartiblashtiruvchi ob'ekt sifatida.

Pul mablag'larining vaqt bo'yicha qiymati konsepsiyasi

Pul mablag'larining vaqt bo'yicha qiymati konsepsiyasi korporativ moliyaning fundamental asoslaridan biri. Kelgusidagi pul oqimlarining joriy vaqtdagi qiymati. Bozor iqtisodiyoti sharoitida moliyaviy operatsiyalar o'tkazish jarayonida vaqt omili. Bugun olingan pul mablag'i summasi ertaga olinadigan pul mablag'i summasi ekvivalentidan yuqori. Foiz hisoblashda diskontlash va o'sib

borish metodlari qo'llanilishi. Tor ma'noda foiz stavkasi qarz mablag'laridan foydalanganlik uchun to'lanadigan qiymatdir. Foiz stavkalarining qo'llanish xususiyatlari.

O'sib borish tushunchasi mazmun-mohiyati va qo'llanish xususiyatlari. Diskontlash tushunchasi mazmun-mohiyati va qo'llanish xususiyatlari. Oddiy foizlar bo'yicha o'sib borish qiymatining hisoblanishi. Oddiy foizlar bo'yicha diskontlash. Matematik diskontlash. Tijorat diskontlash. Foiz stavkasi va operatsiya muddatini aniqlash. r foiz stavkasi va d hisob stavkasining ekvivalentligi. Murakkab foizlar. Murakkab foizlar bo'yicha o'sib boruvchi qiymatni aniqlash. Murakkab foizlar bo'yicha diskontlash. Foiz stavkasini va operatsiya davomiyligini hisoblash. Uzluksiz foizlar.

Korxonalarni moliyalashtirishning o'z manbalari

Korxonalarda o'z mablag'larini shakllantirishning o'z manbalari. Korxonalarda o'z mablag'larini shakllantirishning ichki va tashqi mablag'larini. Xususiy kapitalning tarkibi va tuzilmasi. Ustav kapitali, zahira kapitali, qo'shimcha kapital va taqsimlanmagan foydaning shakllanishi. Xususiy kapitalning shakllanish siyosati. Xususiy kapitalning alohida olingan unsurlarini baholash. Emission siyosat. Xususiy kapitalning samaradorligini o'lchash mezonlari.

Qarz mablag'lari hisobiga moliyalashtirish

Qarz mablag'larining tarkibi va uning jalb qilish qiymatini baholash. Qisqa muddatli va uzoq muddatli kreditlar. Kreditli qarz. Qarz mablag'larining shakllanishi va obligatsiya zayomlarining shakli. Qarz mablag'larining qiymati. Moliyaviy dastakning samarasi (leveridj) va zayom kapitalini boshqarishda uni qo'llash. Qarz oluvchini kreditlash jarayonini tashkil etish. Bank krediti hisobiga moliyalashtirish bo'yicha qo'yiladigan talablar. Obligatsiyalar emissiyasi orqali moliyalashtirishga qo'yiladigan talablar. Qarz mablag'lari hisobiga moliyalashtirishda lizing operatsiyalari. Qarz mablag'larining samaradorligi ko'rsatkichlari.

Korporativ moliyada xorijiy kapitalni jalb etish

Xorijiy kapitalni jalb qilishning qanday shakllari. Xorijiy bank kreditlarini jalb qilish tartibi va unga qo'yiladigan majburiy talablar. Xorijiy banklar tomonidan qo'llaniladigan suzib yuruvchi foiz stavkalari: LIBOR, PIBOR, AQSH bazis stavkasi va boshqalar. Xorijiy banklar tomonidan qo'llaniladigan individual mukofot miqdorlari. Sindikatli kreditlash va ularning qo'llanish xususiyatlari. Xorijiy bank kreditlari afzalliklari va kamchiliklari. Evroobligatsiyalar va ularni xorijda joylashtirish bo'yicha majburiy talablar. Evroobligatsiyalarni muomalaga chiqarishning afzalliklari va kamchiliklari. Jahon amaliyotida kredit notalarining qo'llanish xususiyatlari.

Kapital tarkibi va uning bahosi

Kapitalning iqtisodiy xususiyati (tushuncha va tasnifi). Kapitalning jalb

qilish usullari va manbalari. Kapital shakllanishiga metodik yondashuv. Kapitalning o'rtacha va chegaraviy qiymati (bahosi). Kompaniya biznes bahosini aniqlashdagi yondashuvlar. Kapital tuzilmasi va investision qarorlarni qabul qilish. Kapitalning optimal tuzilmasini hisoblash metodlari. Kapital tuzilmasi va moliyaviy siyosatning o'zaro bog'liqligi. Kapital bahosini aniqlashga soliqlarning ta'siri.

Kredit bahosini aniqlash va unga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar. Obligasiyalar bahosini aniqlash va unga ta'sir etuvchi omillar. Lizing bo'yicha kapital bahosini aniqlash tartibi va unga ta'sir etuvchi omillar. Imtiyozli aksiyalar bahosini aniqlash. Oddiy aksiyalar bahosini aniqlash modellari. Rivojlangan kapital bozori sharoitida *CAPM* modelining qo'llanish xususiyatlari.

Sof joriy qiymat usullari bo'yicha investision qarorlarni qabul qilish

Korporativ tuzilmalarda investision faoliyatni tashkil etish xususiyatlari. Korporativ moliyada investision strategiya va uning tashkiliy xususiyatlari. Korxonalarda investision faoliyatni tashkil etish prinsiplari.

Investision qarorlarning bo'linishi va moliyalashtirish bo'yicha qarorlar. Investisiyalar samaradorligini baholashda pul oqimlari prognozi. Loyihalar tahlili haqida keyingi qaydlar, loyihalarning o'zaro ta'siri. Resurslar cheklangan sharoitda kapital qo'yilmalar dasturini tanlash.

Investisiyalar samaradorligini baholash ko'rsatkichlari: sof joriy qiymat, investisiyalar rentabelligi, daromadlilikning ichki me'yori, investisiyalarni qoplash muddati, yillik foiz stavkasi ko'rsatkichlari.

Risk va daromadlilik

Korporativ moliyada moliyaviy risklar yuzaga kelish sabablari va tasniflanishi. Moliyaviy risklarni neytrallashtirishning ichki mexanizmlari.

Investision portfelga xos bo'lgan riskni o'lchash. Dispersiya va standart o'zgarish(chetga chiqish). O'zgaruvchanlikni baholash. Diversifikasiya qanday qilib riskni kamaytiradi. Portfel riskini hosoblab olish. Portfel riskini hisoblash uchun kerak bo'lgan formula. Diversifikasiyaga oid cheklanishlar. Ba'zi bir qimmatli qog'ozlarning portfel riskiga ko'rsatayotgan ta'siri. Bozor riskining beta o'lchami. Nima uchun qimmatli qog'ozlarning betasi portfel riskini belgilab beradi. Qiymat diversifikasiyasi va qo'shiluvchanligi.

Opsionlar mohiyati va qo'llanilishi

Opsionlarning iqtisodiy mohiyati va korporativ moliyaviy munosabatlardagi o'rni. Opsionlarning tasniflanishi. Opsion koll qo'llanilishining o'ziga xos xususiyatlari. Opsion put qo'llanilishining o'ziga xos xususiyatlari. Amerika opsioni va Evropa opsionining o'zaro farqli jihatlari. Opsionlar ijro etilish bahosi. Opsionlar bo'yicha mukofotlar. Opsionlar qiymatini baholash modeli. Opsion pozitsiyalari: uzun opsion call; qisqa opsion call; uzun opsion put; qisqa opsion put. Opsionlar bo'yicha bazaviy aktivlar: fond opsionlari, xorijiy valyutalar bo'yicha opsionlar, indeksli opsionlar, fyuchers opsionlari.

Dividend siyosatining nazariy asoslari

Dividend iqtisodiy mohiyati va korporativ moliyaviy munosabatlardagi o'рни. Dividend siyosati moliyaviy siyosat tarkibiy qismi sifatida. Oddiy aksiyalar bo'yicha dividend to'lanishi tartibi. Imtiyozli aksiyalar bo'yicha dividend to'lanishi tartibi. Dividend to'lash muddatlari. Dividend to'lanishini ta'qiqlovchi holatlar. Dividend tiplari. Davriylik va doimiylik asosida to'lanadigan muntazam dividendlar. Dividend to'lash bosqichlari. Dividend to'lash shakllari. Pul shaklidagi dividendlar. Avtomatik reinvestisiyalash. Aksiyalar orqali to'lash. Aksiyalarni maydalash. Xususiy aksiyalarni sotib olish. Dividendlarni soliqqa tortish.

Korxonalarda soliqlarni rejalashtirish

Korxonani moliyaviy munosabatlarda soliqlarni rejalashtirish masalalari. Soliqlarni rejalashtirish prinsiplari. Soliqlarni rejalashtirish elementlari. Korxonalarda soliqlarni rejalashtirish bosqichlari: soliqlarni strategik rejalashtirish, soliqlarni joriy rejalashtirish, soliqlarni operativ rejalashtirish. Korxonalarda soliqlarni rejalashtirishda hisob siyosatining roli. Soliqlarni rejalashtirishda soliq imtiyozlaridan foydalanish masalalari. Soliqlarni rejalashtirish orqali foydani maksimallashtirish imkoniyatlari.

Korporativ birlashishlar va qo'shib olishlar

Kompaniyalarning tashkil etish va birlashishi bo'yicha xorijiy tajriba.

Birlashish va qo'shib olishlarning iqtisodiy mohiyati. Korporativ birlashish va qo'shib olishlarning tasniflanishi. Gorizontaal birlashish va qo'shib olish, vertikal qo'shib olish, konglomerat qo'shib olishning o'ziga xos xususiyatlari. Milliy birlashishlarning iqtisodiyotdagi afzalliklari va kamchiliklari. Korporativ birlashish va qo'shib olishlarga sabab bo'luvchi holatlar. Korporativ birlashishlarning o'zaro raqobatni chetlab o'tish va monopoliya o'rnatish imkoniyatini berishining afzalliklari va kamchiliklari. Qo'shib olinishdan himoyalash imkoniyati. Korporativ birlashishlar va qo'shib olishlarning yuridik shakllari. Kredit hisobiga aksiyalar nazorat paketini sotib olish. Menejerlar tomonidan aksiyalar nazorat paketini sotib olish.

O'zbekiston Respublikasida aksiyadorlik jamiyatlarini qayta tashkil etishning huquqiy asoslari. Bir birini yutish va birlashishlarning moliyaviy jihatlari. Aksiyadorlik jamiyatlarning tugatilishi.

Moliya bozorining nazariyasoslari

Moliya bozorining iqtisodiy mohiyati. Moliya bozorining iqtisodiyotdagi ahamiyatli jihatlari. Dunyo miqyosida moliya bozorining tashkil etilishi. Moliya bozori ishtirokchilari. Moliya bozori institutlari. Moliya bozorida vositachilar tiplari. Moliya bozorining tarkibiy tuzilishi. Pul bozori. Kapital harakati. Kapital bozori. Qimmatli qog'ozlar bozori.

Moliya bozorining anglo-sakson modeli

Moliya bozorini modellashning mohiyati va ahamiyati. Moliya bozori

modellari. Qimmatli qog'ozlarning bozorda joylashtirish xususiyatlari. Qimmatli qog'ozlar bozori orqali moliyalashtirish. Bank modeli. Moliya bozorining anglo-sakson modeli. Ausayderlik modeli. Moliya bozorining islom modeli. Moliya bozori modellarining farqli tomonlari.

Moliya bozorining kontinental (nemis) modeli

Nemis modelining xususiyatlari. Moliya tizimi. Moliya bozorining alohida xususiyatlari. Qimmatli qog'ozlarning bozorda joylashtirish xususiyatlari. Bank kreditlari yordamida moliyalashtirish. Mamlakatimiz moliya bozorining rivojlanish modeli va istiqbollari.

Pul bozori

Pul bozorining iqtisodiy mohiyati. Pul bozorining vujudga kelishi. Pul bozorining qo'llanish xususiyatlari. Pul bozori ishtirokchilari. Davlat, tijorat banklari, korxonalar va boshqalar pul bozori ishtirokchisi sifatida. Pul bozori instrumentlari: davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozlari, qayta sotib olinuvchi shartnomalar, depozit sertifikatlari, tijorat qog'ozi va boshqalar. Davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozlarining diskont stavkalari. Pul bozori instrumentlari daromadlilik va risklilik darajasi. Respublikamizda pul bozori amal qilish mexanizmi. Pul bozorida qisqa muddatli kreditlarning ajratilish tartibi.

Obligasiyalar bozori

Obligasiyalar moliya bozorining muhim instrumenti. Obligasiyalar emitentlari. Obligasiyalar tasnifi. Davlat obligasiyalari. Munisipal obligasiyalar. Korporativ obligasiyalar va ularni muomalaga chiqarish shartlari. Xorijiy obligasiyalar. Muddatiga ko'ra obligasiyalar turlari. Joylashtirish shakliga ko'ra obligasiyalar turlari. Kupon to'lovlariga ko'ra obligasiyalar turlari. Ta'minlangan va ta'minlanmagan obligasiyalar. Konvertasiyalanuvchi obligasiyalar. Obligasiyalar qiymati va daromadlilik. O'zbekiston obligasiyalar bozoridagi holat.

Aksiyalar bozori

Aksiyalar va ularning qo'llanish xususiyatlari. Oddiy va imtiyozli aksiyalar. Konvertasiyalanuvchi imtiyozli aksiyalar. Aksiyalar aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining asosi sifatida. Aksiyalar bozori o'ziga xos xususiyatlari. Aksiyalar emitentlari. Aksiyalar chiqarish to'g'risida qaror qabul qilish. Aksiyalarni davlat ro'yxatidan o'tkazish. Aksiyalarni joylashtirish. Aksiyalarni qaytarib sotib olish. Aksiya kursi. Aksiyalar nominal qiymati va bozor bahosi. Aksiyalar daromadlilik. O'zbekiston aksiyalar bozori holati.

Hosilaviy qimmatli qog'ozlar bozori

Hosilaviy qimmatli qog'ozlarning iqtisodiy mohiyati va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Hosilaviy qimmatli qog'ozlar moliya bozori instrumentlari sifatida. Hosilaviy qimmatli qog'ozlarning funksiyalari. Hosilaviy qimmatli qog'ozlar turlari. Forvard shartnomalari. Fyuchers shartnomalari va turlari.

Opsion shartnomalari. Opsionlar turlari. Amerika opsionlari. Evropa opsionlari. Opsionlar bo'yicha bazaviy aktivlar. Svoplar iqtisodiy mohiyati. Svoplar turlari. Valyuta svopi qo'llanish xususiyatlari.

Ipoteka qimmatli qog'ozlar bozori

Ipoteka. Ipoteka krediti. Ipoteka krediti. Ipoteka qimmatli qog'ozlari. Ipoteka va ipoteka kreditlash amaliyotini moliyaviy ta'minlash. Ipoteka qimmatli qog'ozlari tasnifi va tavsifi. Ipoteka obligasiyalarini muomalaga chiqarish va joylashtirish.

Ipoteka bozori modellari va qo'llanish xususiyatlari. An'anaviy model (bitta bosqichli, evropa modeli) o'ziga xos xususiyatlari. Ipoteka bozorining ikki bosqichli amerika modeli amal qilish mexanizmi. Ssuda-jamg'arma modeli qo'llanilishi. Respublikamizda va xorijiy mamlakatlarda ipoteka bozori amaldagi holati.

Xorijiy valyuta bozori

Xalqaro valyutalar bozori vujudga kelishiga ob'ektiv zarurat. Xorijiy valyutalar bozori tashkiliy jihatlari. Valyuta ayirboshlash kurslari va ularni aniqlash. Xalqaro valyuta bozorida ayirboshlash kurslarining belgilanishi. FOREX operasiyalari. FOREX afzalliklari va kamchiliklari. Valyuta bozorida savdoni amalga oshirish tartibi. Valyuta zaxiralari.

Qimmatbaho metallar bozori

Qimmatbaho metallar bozori xususiyatlari. Valyutalar bo'yicha oltin standart bekor qilingacha qimmatbaho metallar bozori rivojlanishi. Qimmatbaho metallar bozori ishtirokchilari: qazib oluvchi sanoat korxonalari, qayta ishlovchi sanoat korxonalari, birjalar, investorlar, banklar, professional vositachilar. Oltin bozori amal qilish mexanizmi. Xalqaro oltin bozorlari markazlari. Qimmatbaho metallar savdosida hosilaviy instrumentlar qo'llanilishi. Oltin bo'yicha svoplar turlari: vaqt bo'yicha svop (moliyaviy svop), metallning sifati bo'yicha svop, joylashgan joyiga ko'ra svop. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozlari sharoitida oltin savdosi.

Davlat qimmatli qog'ozlar bozori

Davlat qimmatli qog'ozlar iqtisodiy mohiyati va qo'llanish xususiyatlari. Davlat qimmatli qog'ozlari turlari. Davlat korxonalarining qimmatli qog'ozlar bilan amalga oshiriluvchi operasiyalari. Davlat obligasiyalari. Suveren evrobondlar. Davlat qimmatli qog'ozlarining daromaliligi va risklilik darajasini baholash.

Xalqaro qimmatli qog'ozlar bozori

Xalqaro qimmatli qog'ozlar iqtisodiy mohiyati va qo'llanish xususiyatlari. Xalqaro qimmatli qog'ozlar turlari. Xalqaro aksiyalar va obligasiyalar. Evroaksiyalar. Evroobligasiyalar. Qisqa muddatli evroqog'ozlar. Evrodepozit sertifikatlar. Depozitar tilxatlar. Amerika depozitar tilxatlari. Global

depozitar tilxatlar. Xalqaro qimmatli qog'ozlar bozori amal qilish mexanizmi. Xalqaro qimmatli qog'ozlar savdosi tashkilotchilari. Xalqaro qimmatli qog'ozlari chiqarishda emitentga qo'yiladigan talablar. Xalqaro qimmatli qog'ozlar afzalliklari va kamchiliklari. Mamlakatimizdagi emitentlar tomonidan xalqaro qimmatli qog'ozlar muomalaga chiqarish.

Islom qimmatli qog'ozlar bozori

Islom moliyasi mohiyati. Islom qimmatli qog'ozlari. Mushoraka (sharikchilik) asosida moliyalashtirish. Sukuk orqali kapital jalb qilish. Mamlakatimizda islom moliya bozorini rivojlantirish borasida qilinayotgan ishlar. Islom moliya bozori institutlari. Halqaro Islom Moliya Bozori (IIFM).

Moliya bozori tahlili

Moliyabozoritahlilining tashkiliy xususiyatlari. Qimmatli qog'ozlar tahlili. Moliya bozori fundamental tahlil va e'tibor qaratiladigan jihatlar. Fundamental tahlilga ta'sir etuvchi omillar. Emitent joriy moliyaviy holati fundamental tahlili.

Moliya bozori texnik tahlili. Moliya bozori tahlilida trendlar. YApon shamlari turlari va modellari. Ayiqlar va buqalar jangi. Bozordagi o'zgaishlar dinamikasi. Pandemiya sharoitida moliya bozordagi o'zgarishlar tahlili

Moliya bozori risklari va portfelni boshqarish

Moliya bozori risklari: mohiyati, asosiy turlari va baholash usullari. Bozor risklari. Fond riski. Foiz riski. Valyuta riski. Tizimli risk va uni aniqlash indikatorlari. Portfel nazariyasi: Markovisgacha va undan keyingi baholash usullari. Indeksga bog'liq portfel samaradorlik mezoni. Moliya bozori risklarini pasaytirish va oldini olish imkoniyatlari.

Fond birjalari va fond bozori professional ishtirokchilari

Fond birjasi funksiyalari va tashkiliy tuzilmasi. Fond birjasi faoliyat prinsiplari. Fond birjasi infratuzilmasi va birja savdolari ishtirokchilari. Fond birja savdolari mexanizmi. Birja auksioni turlari.

Investisiya vositachisi, investisiya maslahatchisi, investisiya fondi, investisiya aktivlarini ishonchli boshqaruvchi, tranfer-agent, qimmatli qog'ozlarning birjadan tashqari savdosi tashkilotchisi, dilerlar, market-meykerlar va brokerlar. Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi faoliyat mexanizmi.

Hisob-kitob kliring palatasi instituti vazifalari. Kliring elektron tizimi. Fond bozori professional ishtirokchisi sifatida fond birjasidagi faoliyati. Savdolarni tashkil etish va amalga oshirish. Faoliyatining xuquqiy asoslari.

Moliya bozorida banklar va nobank kredit institutlari

Moliya bozorida banklarning ishtiroki. Tijorat banklari emitent sifatida. Banklar tomonidan muomalaga chiqariladigan moliyaviy instrumentlar. Banklar moliyaviy vositachilar va savdo tashkilotchilari sifatida. Banklarning faol investor sifatidagi faoliyati. Moliya bozorida nobank kredit institutlari. Pul

bozorida nobank kredit institutlari faoliyat mexanizmi. Mikrokredit tashkilotlari va lombardlarning moliya bozoridagi faoliyati xususiyatlari.

Investisiya va pay fondlari

Investisiya fondlarining iqtisodiy mohiyati va yuzaga kelishi. Investisiya fondlarining bozor sharoitidagi ahamiyatli jihatlari. Xorijiy amaliyotda investisiya fondlari tashkiliy tuzilmasi. Mamlakatimizda kollektiv investisiyalash amaliyotining tashkiliy-huquqiy asoslari. Investisiya fondlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi. Investisiya fondlari investisiya portfelini diversifikasiyalash. Mamlakatimizda investisiya fondlari faoliyatining amaliy jihatlari. Pay fondlari tashkiliy jihatlari va faoliyat tartibi.

Moliya bozorini tartibga solish

Moliya bozorini tartibga solishga ob'ektiv zarurat. Moliya bozorini tartibga solish usullari. Moliya bozorida o'zini o'zi tartibga solish. Moliya bozorini davlat tomonidan tartibga solish. Moliya bozorini tartibga solishda davlatning funksiyalari. Mamlakatimizda moliya bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organlari. Moliya bozorini tartibga solishda megaregulyator qo'llanilishi. Moliya bozorini tartibga solish bo'yicha AQSH, Buyuk Britaniya va Germaniya tajribalari.

Foydalaniladigan asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi.-T.: O'zbekiston, 1992 yil (O'zgartirish va qo'shimchalar bilan).
2. O'zbekiston Respublikasining "Byudjet kodeksini tasdiqlash to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2013. 26 dekabr.
3. O'zbekiston Respublikasining "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi Qonuni, 2019 yil 25 noyabr .
4. O'zbekiston Respublikasining "Investisiyalar va investisiya faoliyati to'g'risida"gi Qonuni, 2019 yil 25 dekabr.
5. O'zbekiston Respublikasining "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlar huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi Qonuni, 2014 yil 6 may.
6. O'zbekiston Respublikasining «Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida"gi Qonuni. 2015 yil, 3 iyun.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. 2017 yil 7 fevral.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kapital bozorini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6207-son Farmoni. 2021 yil 13 iyul.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Aksiyadorlik jamiyatlarida zamonaviy korporativ boshqaruv uslublarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" Farmoni. 2015 yil 24 aprel.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida investisiya muhitini tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5495 sonli Farmoni. 2018 yil 1 avgust.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat ishtirokidagi korxonalarni isloh qilishni jadallashtirish hamda davlat aktivlarini xususiylashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6096 sonli Farmoni. 2020 yil 27 oktyabr.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat aktivlarini xususiylashtirish jarayonlarini yanada jadallashtirish to'g'risida"gi PF-6167 sonli Farmoni. 2021 yil 11 fevral.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Valyuta siyosatini liberallashtirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni. 2017 yil 2 sentyabr.
14. SH.Mirziyoev. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2018 yil 28 dekabr
15. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq / SH.M. Mirziyoev. – Toshkent: O'zbekiston, 2016. - 56 b.
16. Mirziyoev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 104 b.

17. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr /SH.M.Mirziyoev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2017. – 48 b.
18. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: : “O'zbekiston”, 2017. – 488 b.
19. Elmirzayev S. Korporativ moliya. – T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. – 364 b.
20. Elmirzayev S. Zamonaviy korporativ boshqaruv. – T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. – 416 b.
21. Elmirzayev S. Korporativ soliqlarni rejalashrish – T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. – 176 b.
22. Elmirzayev S. va boshq. Moliya bozori. Darslik. – T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. – 324 b.
23. Алешин В.А., Зотова А.И. Финансы. - Ростов н/ Д: Феникс, 2009 г. – 346 стр.
24. Ataniyazov J.X., Alimardonov E.D. Xalqaro moliya munosabatlari. Darslik. –T.: “O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati” – 2014. 432 b.
25. Боди З., Мертон Р.К. Финансы Пер. с англ. : Уч. Пос. – М.: Изд. дом “Вильямс ” 2009. – 320 с.
26. Барулин С.В. Финансы. – М.: КНОРУС , 2011 г. – 640 стр.
27. Бочаров В. В., Леонтьев В. Е, Радковская Н. П. Финансы: учебник. - СПб.: Питер, 2009. – 400 с
28. Vahobov D., Rajabov SH. “Moliya” o'quv qo'llanma Toshkent, “IQTISOD-MOLIYA”, 2009 y., 200 b.
29. Vahobov A., Malikov T. “Moliya: umumnazariy masalalar” o'quv qo'llanma Toshkent, “IQTISOD-MOLIYA”, 2008 y. 316 b.
30. Vahobov A., Malikov T. Moliya. Darslik. Toshkent, “Noshir”, 2011 y. 712 b.
31. Vahobov A. Qosimova G. Jamolov X. Davlat moliyasini boshqarish. T.: Iqtisod va moliya. 2008. - 260 b.
32. Davydova L.V., Fedorova O.A., Korshunova G.V. Финансы в схемах. 2008 г.
33. Malikov T. Haydarov N., “Moliya: umumdavlat moliyasi” o'quv qo'llanma Toshkent, “IQTISOD-MOLIYA”, 2009 y. 556 b.
34. Malikov T.S., Vahobov D.R. Moliya chizmalarida. – T.: “IQTISOD-MOLIYA”, 2009 y, 660 b.
35. Malikov T., Haydarov N., “Byudjet daromadlari va xarajatlari” o'quv qo'llanma, Toshkent: “IQTISOD-MOLIYA”, 2007 y, 245 b.
36. Malikov T., Haydarov N., “Davlat byudjeti” o'quv qo'llanma, Toshkent: “IQTISOD-MOLIYA”, 2007, 84 b.
37. Malikov T.S. “Moliya: xujalik yurituvchi subektlar moliyasi” O'quv kullanma /- T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2009. -288 b.
38. Malikov T., Haydarov N., “Byudjet: tizimi, tuzulmasi, jarayoni” o'quv qo'llanma, Toshkent “IQTISOD-MOLIYA”, 2008 y, 84 b.

39. Нешиной А.С. Финансы, денежное обращение и кредит. Учебник. – М.: “Дашков и К”, 2010 г. – 592 стр.
40. Романовского М.В., Врублевской О.Б., Сабанти Б.М. Финансы. – М.: Изд. “Высшее образование”, 2010 г. – 462 стр.
41. Ваҳабов А.В., Срождиддинова З.Х. Государственный бюджет. Тошкент, “IQTISOD-MOLIYA”, 2007 г. – 415 стр
42. Srojiddinova Z.X. «Byudjetlararo munosabatlar» o’quv qo’llanma Toshkent, info COM.UZ.MCHJ nashriyoti, 2010 y. 156 b.
43. Qosimova G.A., Karimova Z.X. Byudjetdan tashqari fondlar. O’quv qo’llanma.-T: “Iqtisod-moliya”, 2009 y. 212 b.
44. YUldashev Z.YU., Malikov T.S. “Moliya: Uy xo’jaliklari moliyasi”. O’kuv ko’llanma - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2008. 112 b.
45. Поляка Г.Б. Финансы. -М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 703 с.
46. Лапуста М. Г., Мазурина Т. Ю. Финансы предприятий: учебное пособие. – М.: Издательство «Альфа-Пресс», 2009. – 640 с.
47. Ковалева В.В. «Финансы», - М.: Проспект, 2008. – 640 с

Internet saytlari:

www.mf.uz

www.openinfo.uz

www.cer.uz

www.publicfinance.uz

www.lex.uz

**Magistraturaga kirish uchun mazkur fandan maxsus
sinov imtihonlari bo'yicha
BAHOLASH MEZONI**

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «Oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish, talabalar o'qishini ko'chirish, qayta tiklash va o'qishdan chetlashtirish tartibi to'g'risidagi nizomning 2-ilovasi bilan tasdiqlagan "Oliy ta'lim muassasalarining magistraturasiga o'qishga qabul qilish tartibi to'g'risida NIZOM"ga ko'ra magistratura mutaxassisligiga muvofiq keluvchi ta'lim yo'nalishining maxsus fanlaridan yozma yoki maxsus test sinovlari shaklida kirish sinovlari o'tkaziladi.

Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida 2021-2022 o'quv yilida magistraturaga talabalikka o'qishga qabul qilish bo'yicha mutaxassislik fanlardan kirish sinovi test shaklida o'tkaziladi va test natijalari qo'yidagi mezonlar asosida baholanadi:

Magistratura mutaxassisligi bo'yicha bilim darajasini belgilovchi maxsus fanlardan sinov - test variantlari mazkur fan dasturi mavzulari asosida tuziladi. Talabgor uchun maxsus fanlardan sinovdagi testlar soni 50 tani tashkil qilib, har bir to'g'ri variant uchun 2 ball to'plash imkoniyatiga ega bo'ladi. Jami to'g'ri topilgan testlar uchun maksimal 100 balldan iborat bo'ladi. Jami test variantlarini topshirish uchun ajratiladigan vaqt 1 soat 40 minutni tashkil qilib, har bir variant uchun 2 minutdan vaqt ajratiladi.

Har bir test varianti 4 ta muqobil javoblardan iborat bo'lib, ularda 1 ta to'g'ri javob mavjud bo'ladi. Test sinovlari kompyuter texnikasidan foydalangan holda o'tkaziladi va talabgor test savollarini echib bo'lgan zaxotiy oq test natijalarini bilish imkoniyatiga ega bo'ladi, o'sha vaqtning o'zida test natijalari rasmiylashtiriladi hamda uzog'i bilan uch kun muddat ichida belgilangan tartibda Davlat test markazining tegishli elektron portaliga kiritiladi.

Test natijalaridan norozi bo'lgan talabgorlar test natijalaridan bilan tanishib imzo qo'ygan vaqtdan bir sutka ichida universitet qabul komissiyasi raisi nomiga ariza bilan murojaat qilishlari mumkin bo'ladi.

Ushbu mutaxassislik maxsus fandan kirish sinovi-testlar uchun belgilangan maksimal ballning 55 foizi (55 ball) va undan kam ball to'plaganlar, shuningdek, belgilangan muddatlarda kirish sinovlariga kelmaganlar navbatdagi kirish sinoviga kiritilmaydi hamda magistraturaga qabul qilinmaydi.